

JURNALISTIKA SOHASIDA AXBOROT SIYOSATI VA UNING AMALIY AHAMIYATI

O'ktam Norpo'latov

Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiya universiteti, 2-bosqich magistranti

Annotatsiya: *Axborot siyosati nashrning sifati, tematik yo'nalishi, mazmuniga bevosita ta'sir o'tkazadi. Nashrning muvaffaqiyati yoki muvaffaqiyatsizligi, bozorda raqobatlashning mumkin emasligi tanlangan strategiyaning to'g'riligiga bog'liq ekanligi bu muhim tamiyil hisoblanadi. Axborot siyosati har qanday ommaviy axborot vositalarini boshqarishning bir bo'lagi hisoblanadi.*

Maqolaning maqsadi - ommaviy axborot vositalarining axborot siyosatini aniqlash. Vazifalar - "nashr axborot siyosati" tushunchasiga belgi berish, uning nimaga asoslanganligini va umuman nashrga qanday ta'sir qilishini va bosma ommaviy axborot vositalarining axborot siyosatini qanday parametrlar bo'yicha tahlil qilish zarurligini aniqlash.

Kalit so'zlar: *sharhlar kitobi, videolarni joylashtirish, bosh muharrir*

Annotation: *information policy directly affects the quality, thematic direction, content of the publication. The success or failure of the publication, the impossibility of competing in the market, depends on the correctness of the chosen strategy. Information policy is part of the management of any media. The purpose of the article is to determine the information policy of the mass media. Tasks - to give character to the concept of "publication information policy", to determine what it is based on and how it affects the publication in general and what parameters it is necessary to analyze the information policy of the printed media.*

Keywords: *review book, posting videos, editor-in-chief*

Tahririyatning axborot siyosati - tahririyatning axborot mahsulotini yaratishga qaratilgan, ichki tarqatishning normativ-huquqiy hujjatlarida nazarda tutilgan, axborotning mohiyati, qayta ishlash usuli va taqdim etish tartibini belgilab beruvchi strategiyasi deb atasak to'g'ri bo'ladi.

Jurnalistikada axborot siyosati quyidagilarni belgilaydi:

- axborotni tanlash va qayta ishlashning asosiy tamoyillari (samaradorlik, dolzarblik, ishonchlilik, aniqlik, xolislik);
- materiallarning tematik va janr xilma-xilligi;

Misol tariqasida, Qrim Avtonom Respublikasida o'zini ukrain tilidagi yagona gazeta sifatida ko'rsatuvchi "Krimaska Svlytsya" nashrining axborot siyosatini tahlil qilaylik. "Krimaska Svlytsya" boshqaruv sxemalarining o'zgarishi tufayli bir necha bor sezilarli o'zgarishlarga duch keldi: masalan, gazetaning bosh muharriri bir necha bor o'zgargan.

2010 -yil boshida Krimsko bosh muharriri Viktor Kachula o'rniga Ukraina Xalq Harakati Qrim mintaqaviy tashkiloti rahbari, Qrim Avtonom Respublikasi Oliy Radasi deputati Leonid Pilunskiy tayinlandi, shundan so'ng Rossiya bozoridagi pozitsiyada o'zgarishlar yuz berdi. nashrning o'zi: "Krimska Svlytsya" umum Ukraina umumiy siyosiy, adabiy va badiiy gazetasidan Ukraina adabiy, jurnalistik va badiiy gazetasiga aylandi. Axborot mahsulotining vizual tashkil etilishida tub o'zgarishlar ro'y berdi: sobiq gazeta A3 formatida, standart gazeta shrifti, qora va oq dizaynga ega edi - faqat birinchi va oxirgi sahifalar rangli edi.

Axborot mazmunining tematik komponentini o'rganish shuni ko'rsatdiki, siyosatga (28%), madaniyat va san'atga (5-2%) katta e'tibor berilgan. Gazetaning tipologiyasi nashrning axborot siyosatini shakllantirish uchun asos bo'lganligi sababli, Krimska Svlytsya ko'plab siyosiy yo'naltirilgan materiallarni taqdim etib, umumiy siyosiy gazeta sifatida o'zini to'liq oqladi.

O'quvchi bilan fikr almashish bir necha usullar bilan amalga oshiriladi - forumlarda materiallarni muhokama qilish va sharhlar kitobi, bu tahririyatga auditoriyaning axborot so'rovlariga to'liq javob berishga, shuningdek, axborot siyosatining asosiy yo'nalishlarini moslashtirishga imkon beradi.

Jurnalistika sohasida internet gazetalar ham muhim rol o'ynaydi. Internetdagi gazetalar bosma nashrlarga nisbatan afzalliklarga ega: ular arzon, ular butun dunyo bo'ylab Internetga ulangan Yerning istalgan burchagida mavjud, ular tezda ma'lumotlarni uzatadi va tarqatadi.

Nashr muharrirlari cheksiz miqdordagi ma'lumotlarni joylashtirish va ularni muntazam yangilash, matndan tashqari arxivlar yaratish, ovoz va videolarni joylashtirish imkoniyatiga ega. Shuningdek, yangiliklarni tarmoq foydalanuvchilaridan tezroq olish va ularning materiallar haqidagi fikrlarini bilish mumkin. Bundan tashqari, tarmoqda ma'lum bir nashrning mashhurligini tezda baholash imkonini beruvchi vositalar (masalan, hit hisoblagichlari) mavjud. Shunday qilib, media-marketing elementlari World Wide Web sahifa tizimining ajralmas qismini tashkil qiladi.

Shuningdek, ular yordamida siz hududlar bo'yicha reklama kompaniyasining samaradorligini kuzatishingiz, nashr veb-saytiga o'quvchilarni jalb qilish bo'yicha hali ham qaysi hududlarda ishlashingiz kerakligini bilib olishingiz mumkin. Shuningdek, nashr reklamasi yoki uning banneri qaysi saytdan joylashtirilganini, gazeta veb-saytiga o'tishni va ommaviy axborot vositalarida banner yoki reklama joylashtirish qanchalik samarali ekanligini kuzatish imkonini beradi. "Ratusha" gazetasi tahririyati saytga tashrif buyurish haqidagi statistik ma'lumotlarni Internetdagi sahifaga bepul kirishda joylashtiradi.

Internetdagi bosma ommaviy axborot vositalarining dizayni, qoida tariqasida, gazeta tahririyatining individual mezonlari asosida yaratiladi. Shunga qaramay, doimiy aylanish, dizayndagi o'zgarishlar, yangi logotiplarning paydo bo'lishi, maketni o'zgartirish va hokazolar zarurligiga hech kim shubha qilmaydi. Yuqori sifatli xorijiy

nashrlar ko'pincha nashrlar qiyofasini o'zgartiradi, o'quvchilarning muhim sarlavhalarga kirishini soddalashtiradi, tartibni yanada qulay qiladi. ko'rish uchun, shu jumladan rasmlar va matnlar. Shu bilan birga, qoida tariqasida, ular elektron matnni o'qish uchun modellarni olishadi va "qadoqlash" ni o'zgartirish iste'molchilarning didini sinab ko'rish uchun kontentlar tashkil etishadi.

Internet-jurnalistika mutaxassisleri A. A. Qalmikov, L. A. Koxanovalar matbuot sahifalari dizayni uchun quyidagi talablarni qo'yadilar:

1. Tegishli ma'lumotlar birinchi navbatda ko'rsatilishi kerak, agar ular ko'p bo'lsa, havoladagi e'londan foydalaning;

2. Navigatsiya elementlari (menyulari) standart yoki osongina tanib olinadigan bo'lishi kerak. Navigatsiya paneli bir xil ekranda bo'lishi kerak;

3. Bosh sahifa tashrif buyuruvchiga nashr veb-saytida nima borligini ko'rsatadi;

4. Maksimal texnologik soddalik talab qilinadi. Ovozdan foydalanmang, chunki tashrif buyuruvchilar trafikni tejab, darhol ushbu sahifani tark etadilar;

Bloggerlar Internet versiyasiga jalb qilinishi kerak, shuningdek, bloglar Internetdagi davriy nashr sahifalarida joriy etilishi kerak. Siz uni reklama qilishingiz kerak - bu saytga eksklyuzivlikni beradi. Bloggerlarning o'zlari ijtimoiy tarmoqlarda o'zlarini va nashrlarini reklama qiladilar, bu esa veb-saytlar trafigini oshiradi. Bloglarni gazeta tahririyati kotibiyati va uning bosh muharriri, shuningdek muassis ham yuritishi mumkin.

Aytish mumkinki, jurnalistikada axborot va matbuot siyosati juda ham keng tarmoqli bo'lib, uning har bir yo'nalishlari xususida alohida ilmiy izlanish olib borish mumkin. Ularning har bir tarmog'i jurnalistikada asosiy o'rinni egallaydi.

ADABIYOTLAR:

1. Voroshilov VV Jurnalistika iqtisodiyoti: ma'ruza matnlari. - Sankt-Peterburg: Mixaylov V.A. nashriyoti, 1999 - 64 b.

2. Jamoatchilik bilan aloqalarda internet texnologiyalari: darslik. I. A. Bykov, D. A. Mazhorov, P. A. Slutskiy, O. G. Filatova; javob. ed. I. A. Bikov, O. G. Filatova. - Sankt-Peterburg: Dunyoning atirgullari, 2010. - 58 b.

3. Kalmykov A. A., Koxanova L. A. Internet jurnalistikasi: darslik. M.: UNI-TI-DANA, 2005. -25 b.